

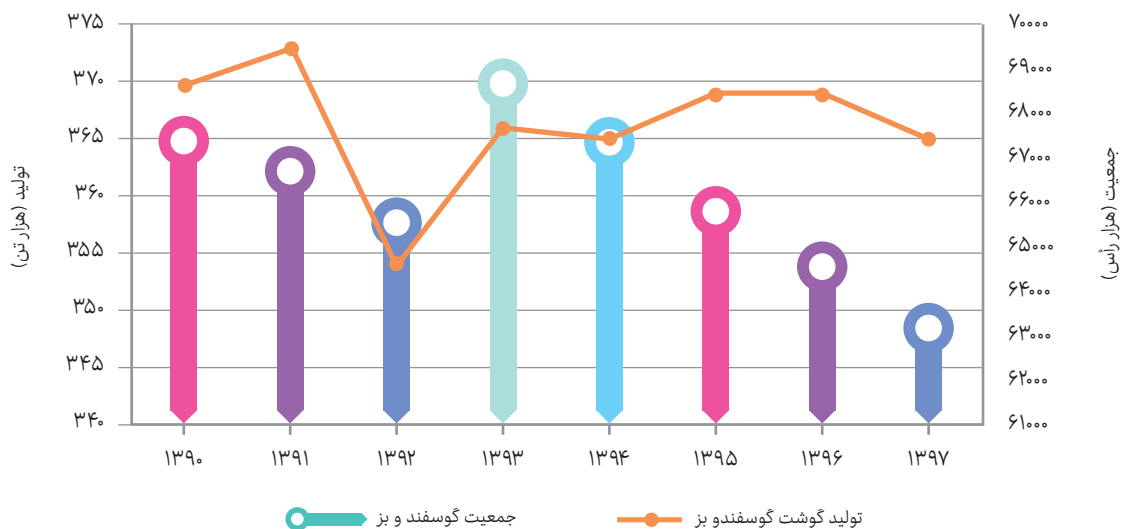

مکمل معدنی برای افزایش تولید و بهره‌وری گوسفندان در مراتع

موسسه تحقیقات علوم دامی کشور^۱، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان ایلام^۲، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خوزستان^۳ و دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر^۴

بیان مسئله

گوشت گوسفند از مهمترین محصولات پروتئینی در سبد غذایی مردم کشور می باشد. میزان تولید گوشت قرمز در سال ۱۳۹۸ در کشور

شکل ۱- وضعیت جمعیت و تولید گوشت گوسفند و بز در کشور

۱. علی مصطفی طهرانی ۲. هوشنگ جعفری و یحیی عباسپور ۳. سید مجید حسینی و محمدرضا مشایخی ۴. عمار محمدی

حدود ۸۵۹ هزار تن بوده است و پیش بینی می شود در سال جاری به حدود ۸۸۰ هزار تن برسد. طبق برنامه ششم توسعه برای سال ۱۴۰۰، تولید ۸۹۹ هزار تن گوشت قرمز پیش بینی شده است. در حال حاضر ۹۰ درصد گوشت قرمز مورد نیاز کشور در داخل کشور تولید می شود که از این میزان در حدود ۴۵ درصد آن گوسفند و بز می باشد. با توجه به وابستگی بالای تامین خوراک گوسفند و بز به مراتع کشور، حفظ سلامت دام و مرتع و ایجاد توازن بین آنها اهمیت فراوانی دارد.

● معرفی دستاورد

مکمل معدنی به منظور تغذیه دام تولید شده است که حاوی عناصر اصلی مورد نیاز دام شامل کلسیم، فسفر، منیزیم، روی، مس، کبالت، سلنیم و ید و همچنین نمک خوراکی به عنوان عامل اشتها آور می باشد. این مکمل با توجه به شرایط اقلیم و عناصر معدنی آب، خاک، علوفه های تحت چرا و علائم بالینی و تحت بالینی کمبود عناصر برای هر منطقه به طور متفاوت فرموله شده و به شکل پودری یا بلوک لیسیدنی به همراه خوراک مکمل (مثل کنسانتره) ارائه می شود. نتایج بررسی ها نشان داد که مصرف این مکمل در تغذیه گوسفندان چراکننده در مقایسه با شاهد (سنگ نمک) تولید بره از هر میش مولد را ۵ تا ۱۰ درصد و افزایش وزن در کل دوره پرورار را ۳ تا ۴ درصد بهبود می بخشد.

● فرایند تجاری سازی

در حال حاضر دو واحد از گوسفندداری های مردمی در مناطق ایلام و شیروان استان ایلام از مکمل معدنی فرموله شده (برای آن مناطق) را در جیره گوسفندان چراکننده استفاده می نمایند. طبق بررسی، عملکرد بهتر دام و رضایت مندی بیشتر گله داران نسبت به قبل (که از چنین مکملی استفاده نمی کردند)، گزارش شده است. استفاده از فرمول های ویژه برای سایر مناطق کشور بعد از تهیه نقشه وضعیت عناصر معدنی مورد نیاز دام، قابل پیش بینی می باشد.

● پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

۱ پیش بینی جمعیت گوسفند و بز تحت پوشش مصرف مکمل معدنی سازگار با مرتع: ۳ میلیون رأس

۲ افزایش تولید گوشت گوسفند و بز (نسبت به شاهد فاقد مکمل معدنی): ۷ کیلوگرم به ازای هر رأس دام پرورار

۳ افزایش تولید برای سه میلیون رأس گوسفند و بز: هفت هزار تن به ارزش ۷۰۰۰ میلیارد ریال

۴ درآمد ناخالص اضافی به ازای هر ۱۰۰ رأس گوسفند پرورار: ۸۰۰ میلیون ریال

۵ درآمد ناخالص اضافی به ازای هر ۱۰۰ رأس بز پرورار: ۶۰۰ میلیون ریال